

Geometria Różniczkowa – ćwiczenia nr 14

Zadanie 1. Niech g będzie kanonicznym tensorem metrycznym na $\mathbb{R}^n$: $g = \sum_{i=1}^n dx^i \otimes dx^i$, gdzie $(x^1, \dots, x^n)$ są współrzędnymi kartezjańskimi. Niech $\Delta = -d\delta - \delta d$ będzie laplasjanem na formach. Wykazać, że

$$\Delta(f dx^1 \wedge \dots \wedge dx^k) = \left(\frac{\partial^2 f}{(\partial x^1)^2} + \dots + \frac{\partial^2 f}{(\partial x^n)^2} \right) dx^1 \wedge \dots \wedge dx^k$$

Wskazówka: Sprawdzić następujące wzory:

- (1) $** = (-1)^{k(n-k)}$ na k -formach;
- (2) $\delta = (-1)^{kn+1} * d*$ na $(k+1)$ -formach;
- (3) $*dx^1 \wedge \dots \wedge dx^k = dx^{k+1} \wedge \dots \wedge dx^n$;
- (4) $*dx^i \wedge dx^{k+1} \wedge \dots \wedge dx^n = (-1)^{A(i,k,n)} dx^1 \wedge \dots \wedge dx^{i-1} \wedge dx^{i+1} \wedge \dots \wedge dx^n$;
- (5) $*dx^i \wedge dx^{k+1} \wedge \dots \wedge dx^{j-1} \wedge dx^{j+1} \wedge \dots \wedge dx^n = (-1)^{B(i,j,k,n)} dx^j \wedge (i(\partial_i) dx^1 \wedge \dots \wedge dx^k)$,
 $i = 1, \dots, k, j = k+1, \dots, n$.

W dwóch ostatnich wzorach znaleźć jawną postać funkcji A i B .

Zadanie 2. Wyrazić laplasjan jednoformy na płaszczyźnie $\mathbb{R}^2$ we współrzędnych parabolicznych (ξ, η) .

$$\begin{aligned} x &= \sqrt{\xi\eta} \\ y &= \frac{1}{2}(\xi - \eta) \end{aligned}$$

Zadanie 3. Niech (S^2, g) oznacza sferę dwuwymiarową z metryką indukowaną z $\mathbb{R}^3$:

$$g = d\vartheta \otimes d\vartheta + \sin^2 \vartheta d\varphi \otimes d\varphi.$$

Sprawdzić, że różniczka funkcji $f(\varphi, \vartheta) = \cos \varphi \sin \vartheta$ jest formą własną laplasjanu, tzn

$$(\Delta - \lambda)df = 0.$$

Znaleźć wartość własną λ .

Zadanie 4. Niech S^2 będzie dwuwymiarową z metryką g indukowaną z $\mathbb{R}^3$

$$g = d\vartheta \otimes d\vartheta + \sin^2 \vartheta d\varphi \otimes d\varphi.$$

Niech x, y, z oznaczają funkcje na S^2 zadane przez obcięcie odpowiednich współrzędnych z $\mathbb{R}^3$ do sfery S^2 . Sprawdzić, czy formy $dx, dy, dz, *dx, *dy, *dz$ na S^2 są formami własnymi laplasjanu. Z jakimi wartościami własnymi?

Zadanie 5. Znaleźć metrykę na torusie $\mathbb{S}^1 \times \mathbb{S}^1$ pochodzącą od zanurzenia w $\mathbb{R}^3$:

$$\begin{cases} x = (a + b \sin \theta) \cos \varphi \\ y = (a + b \sin \theta) \sin \varphi \\ z = b \cos \theta \end{cases}$$

Wyrazić laplasjan na funkcjach, 1- i 2-formach we współrzędnych (θ, φ) .